

در دهه اخیر اینترنت به عنوان رسانه ای با قابلیت های بسیار و در عین حال ارزان قیمت نقش مهمی را در برقراری ارتباط بین عموم مردم با یکدیگر و نیز با سازمانها بر عهده گرفته است. در کشور ما نیز این فناوری کم کم جای خود را باز نموده و هم اکنون در بین عموم مردم و بخصوص قشر پژوهشگران کشور از دسترسی قابل قبولی برخوردار شده است. صندوق نیز همگام با سیاست های پیشرو نظام در جهت تحقق دولت الکترونیک^۱ سعی نموده است تا استفاده مناسب را از این رسانه در جهت انجام وظایف خود بنماید. در این راستا وب سایت صندوق در زمستان ۸۳ راه اندازی شد.

وب سایت صندوق حمایت از پژوهشگران کشور (www.insf.org) وظایف متعددی را عهده دار است. اولین و بدیهی ترین کاربرد آن، اطلاع رسانی شفاف، دقیق و به هنگام به پژوهشگران ایرانی می باشد. بدین منظور طیف وسیعی از اطلاعات مرتبط با پژوهش و صندوق حمایت از پژوهشگران کشور از طریق این وب سایت به صورت الکترونیکی در معرض دید بازدیدکنندگان قرار گرفته است. بخش های اطلاع رسانی وب سایت صندوق عبارتند از: معرفی صندوق، آئین نامه ها، اخبار، پیوندها، راهنمایی در مورد سایر سازمان های ارائه دهنده تسهیلات و روش های تماس با صندوق. برای اینکه جریان اطلاعات بین صندوق و پژوهشگران صرفاً یک طرفه نباشد این امکان فراهم آمده است تا محققان بتوانند با پست الکترونیک با دبیرخانه الکترونیک صندوق (info@insf.org) تماس حاصل نمایند. همچنین پژوهشگران می توانند با آدرس riasad@insf.org مستقیماً با ریاست صندوق ارتباط داشته باشند. آدرس های ذکر شده به صورت روزانه بررسی می شوند تا کمترین تأخیر در روند ارتباطات ایجاد شود.

صندوق تنها به استفاده از جنبه اطلاع رسانی اینترنت بسنده نکرده است و سعی نموده تا یکی یکی لایه های دولت الکترونیک^۲ را از طریق وب سایت خود پیاده سازی نماید. به این منظور در فاز اول توسعه وب سایت صندوق، تعدادی از فرآیندهای پر کاربرد و وقت گیر صندوق انتخاب و به صورت اینترنتی درآمده اند. هدف از این کار نه صرفاً استفاده از فناوری جدید بلکه استفاده از آن در جهت اهداف صندوق بوده است. این فرآیندها در زیر تشریح شده اند.

● ارسال اینترنتی طرح

در روش سنتی بخش زیادی از ارتباط بین

مجریان و صندوق با استفاده از سیستم پست انجام می گرفت. این امر باعث می شد تا زمان گرانبهایی در مراحل مختلف ارزیابی طرح برای انتقال اطلاعات و اسناد از دست برود. این مراحل عبارتند از ارسال و دریافت طرح، درخواست تکمیل اطلاعات از مجری، ارسال طرح برای داوران و دریافت نتیجه داوری، ارسال پرسش های داور برای مجری، دریافت جواب مجری و غیره. بدین ترتیب وابسته به راندمان سیستم پست، بین چند هفته تا چندین ماه برای ارتباطات بین

پژوهشگر می رسند. تمامی این اطلاع رسانی ها بصورت خودکار و از طریق وب سایت انجام میشوند.

● داوری اینترنتی طرحها

از طرف دیگر صندوق توانسته است تا ارتباط خود با داوران طرحها را نیز به طور کامل اینترنتی نماید. به این ترتیب صندوق قادر شده است بدون محدودیتی مستقل از محل جغرافیایی فرد از ایران و اقصی نقاط جهان نسبت به انتخاب داور اقدام نماید.

وب سایت صندوق و حرکت به سمت دولت الکترونیک

ارتباط بین صندوق و داوران نیز از طریق وب سایت و با استفاده از ابزار های پست الکترونیک و پیام کوتاه صورت می پذیرد که منجر به کاهش قابل ملاحظه زمان داوری طرحها، راحتی استفاده برای داوران و نیز کاهش هزینه داخلی خود صندوق شده است.

پس از شور در کمیته های تخصصی و تعیین داوران، نام، آدرس پست الکترونیکی و شماره همراه آنها وارد سیستم می شود و طرح به طور خودکار با استفاده از پست الکترونیک به آدرس داوران ارسال می شود. علاوه بر آن بلافاصله این موضوع با پیام کوتاه نیز به اطلاع داور رسانده می شود. در پست الکترونیک ارسال به داور پیوندهایی (link) تعبیه شده است که با دنبال کردن آنها داور می تواند متن طرح را مستقیماً روی وب سایت صندوق مشاهده نموده و سپس اقدام به ارسال نتیجه داوری نماید. در طول فرایند ارزیابی طرح، پرسش و پاسخ بین داوران و پیشنهاد دهنده طرح نیز به همین ترتیب از طریق وب سایت و ابزار های کمکی پست الکترونیک و پیام کوتاه صورت می پذیرد.

به این ترتیب با استفاده از رسانه اینترنت، اسناد و اطلاعات با کمترین تأخیر ممکن و با دقت زیاد بین صندوق، مجری و داور در جریان هستند.

صندوق، مجری و داوران صرفاً به کاهش بر تحمیل هزینه های جانبی، کاهش دقت امور و اتلاف وقت ممکن بود به تازگی کار پژوهشی پیشنهادی نیز لطمه بزند. برای حل این مشکل فرم های پیشنهاد طرح به صورت دیجیتالی درآمده و از طریق وب سایت در اختیار پژوهشگران قرار گرفته است. طراحی صفحات به گونه ای انجام شده است تا از نظر حجمی کوچک باشد و برای پژوهشگرانی که با اتصال کم سرعت خطوط تلفن معمولی (Dial-up) به اینترنت متصل می شوند قابل استفاده باشد. برای استفاده از امکان ارسال اینترنتی طرحها پژوهشگران در سایت ثبت نام می کنند و به آنها کلمه عبور اختصاص داده می شود. با این کلمه عبور، پژوهشگر می تواند اقدام به ارسال طرح پژوهشی نماید و در بازدید های بعدی وضعیت طرح ارسال خود را مشاهده نماید.

برای حفظ انسجام ارتباط بین صندوق و پژوهشگران از خدمات پست الکترونیک و پیام کوتاه (SMS) نیز سود برده شده است. بدین معنی که کلیه رویدادهای مرتبط با طرح ارسال علاوه بر انعکاس در سایت، با پست الکترونیک برای پژوهشگر ارسال میشوند. علاوه بر رویدادها، بلادرنگ و بدون تأخیر با پیام کوتاه نیز به اطلاع

● ثبت ایده ها به صورت اینترنتی

صندوق حمایت از پژوهشگران کشور در راستای حمایت معنوی از پژوهشگران کشور و انجام وظایف محوله طبق اساسنامه صندوق، بانک اطلاعاتی ایده پژوهشی کشور را ایجاد نموده است. هم اکنون محققان بعد از ثبت نام در سایت می توانند به صورت اینترنتی نسبت به ثبت ایده های پژوهشی خود اقدام نمایند. این ایده های علاوه بر برخوردار از مزیت ثبت شدن در بانک داده صندوق، در کمیته های تخصصی نیز بررسی شده و در صورت داشتن شرایط لازم به مراکز رشد و پارک های فناوری ارجاع میشوند و یا به صورت یک طرح پژوهشی مستقل در می آیند.

● برنامه های آتی توسعه وب سایت صندوق

در مراحل بعدی، صندوق در نظر دارد تا فعالیت های دیگر خود را نیز مانند ارسال، ارزیابی و داوری طرح های صنعتی و نیمه صنعتی، ثبت حق امتیاز (Patent)، مرحله نظارت طرحها و ارسال گزارش های دوره ای مجریان را نیز اینترنتی نماید. صندوق حمایت از پژوهشگران کشور به عنوان نهادی پیشرو در حمایت از پژوهش و پژوهشگران کشور وظیفه خود می داند تا همگام با فناوری روز دنیا به خدمات رسانی به پژوهشگران و اعتلای پژوهش در کشور اقدام نماید.

۱- دولت الکترونیک را می توان چنین تعریف کرد: به کارگیری فناوری اطلاعات در بخش های مختلف دولت به منظور افزایش بهره وری و ارتقا سطح خدمات رسانی. دولت الکترونیک با اطلاع رسانی و خدمات رسانی به موقع، دقیق و کارا در ۲۴ ساعت شبانه روز، ۷ روز هفته و تمامی روزهای سال از طریق وسایل ارتباطی گوناگون مانند تلفن و اینترنت محقق میشود.

۲- پیاده سازی دولت الکترونیک طی ۴ مرحله ترتیبی ممکن میشود که عبارتند از:

الف- اطلاع رسانی: اطلاعات مورد نیاز بصورت الکترونیک در اختیار مشتریان و کاربران قرار داده می شود. مانند اطلاعات لازم برای کسب مجوز شکار یا صدور گواهینامه رانندگی.

ب- ارتباط یکطرفه با مردم: فرم های الکترونیک، مشخص ترین وجه این مرحله است. سازمان ها فرم ها را به صورت های مختلف در اختیار متقاضیان قرار می دهند، اما کاربران پس از گرفتن فرم ها باید به روش سنتی برای پرکردن و ارسال آنها اقدام کنند.

ج- ارتباط دوسویه: کاربران می توانند نه تنها فرم ها را دریافت کنند، بلکه به صورت آنلاین آنها را هم پر کرده و ارسال کنند. البته در این مرحله، برخی عملیات مانند تعاملات مالی یا تعیین هويت متقاضی هنوز به روش سنتی صورت می گیرد.

د- تراکنش ها و تعاملات: تمامی فرآیندها و عملیات از ابتدا تا انتها با توجه به امکانات به صورت الکترونیکی انجام می شود. در این مرحله تمامی وجوه دولت الکترونیکی باید پیاده شده باشد.

نشریه خبری

صندوق حمایت از پژوهشگران کشور

مدیر مسئول: دکتر محمد فرهادی

سرمدیر: دکتر نصرت...، ضرغام

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، بعد از تقاطع جلال آل احمد، خیابان پنجم، پلاک ۴۸